7/18042

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.005/031/1413 24/11/2006

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 26.10.2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10. 00.02-26308 sayılı yazısı.

Karaman Milletvekili Sayın Mevlüt AKGÜN tarafından tevcih edilen 7/18042 esas sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak, Bakanlığım bağlı kuruluşu Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığından alınan 03.11.2006 tarihli ve B.02.1.TİK.0.71.00.00/900-2502-3135/7977 sayılı cevabi yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Beşir ATALAY
Devlet Bakanı

EKLER :
1- Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

Tel : 419 22 46-47-50
Faks : 419 22 43

7/18042

T.C.
BAŞBAKANLIK
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

TİKA

03 KASIM 2006

Sayı : B.02.1.TİK.0.71.00.00/900 -2502- 3135/7977
Konu : Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sn. Beşir ATALAY)

İlgi : **(a)** Devlet Bakanlığı'nın 31.10.2006 tarih ve 031/1413 sayılı yazıları.
(b) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği'nin 20.10.2006 tarih ve 26308 sayılı yazıları

İlgi (a) Devlet Bakanlığının yazısı ve ilgi (b) Türkiye Büyük Millet Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği'nin yazı eki ile iletilen Karaman Milletvekili Sayın Mevlüt AKGÜN tarafından tevcih edilen 7/18042 esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, söz konusu önergede yer alan sorular cevaplandırılarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini arz ederim.

Dr. Hakan FİDAN
TİKA Başkanı

EKLER : Yazı (2 sayfa)

Atatürk Bulvarı No: 15 Opera Meydanı 06050 Ulus / ANKARA
Tel.: (0.312) 508 10 00 Faks : (0.312) 309 89 68- 69

7/18042

SORU 1)TÜRK DÜNYASINDA DİL BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI BAKIMINDAN HANGİ ÇALIŞMALARI YAPMAYI DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

CEVAP 1)

Bütün Türk dünyasında ortak iletişim dilinin oluşması uğrunda gerçekleştirilen Türkoloji projesi, 1999 yılında TİKA tarafından, komşu dost ve akraba topluluklar ile geçmişten gelen kültürel bağlarımızın yeniden tesis edilmesi, Türk Dili öğreniminin yaygınlaştırılması, iletişimin geliştirilmesi, dolayısıyla bu ülkelerde yapılacak eğitim, kültür sosyal, teknik, ticari ve ekonomik işbirliğinde Türkçe konuşabilen potansiyel bir kitlenin oluşturulması amacıyla başlatılmıştır.

Bu amaç doğrultusunda bu ülkelerde bulunan üniversitelere destek verilmekte, Türkoloji, Türk Dili ve Edebiyatı bölümleri ve Türkçe Eğitim Merkezleri açılması sağlanmaktadır. 16 Kütüphane ve 17 Türk Dili ve Kültür Merkezi açılmıştır.Söz konusu bölümlere eğitim araçları desteği verilmesinin yanı sıra öğretim elemanları da görevlendirilmektedir.

Halen Afganistan, Arnavutluk, Belarus, Bosna Hersek, Estonya, Kazakistan, Kırım Özerk Cumhuriyeti, Kosova, Letonya, Litvanya, Moğolistan, Moldova, Özbekistan, Slovakya, Suriye, Tataristan Özerk Cumhuriyeti, Tacikistan ve Ukrayna'da olmak üzere birçok üniversite ile işbirliğimiz sürdürülmektedir. Eğitim alan toplam öğrenci sayısı bugün itibarıyla 2 bin 500'ü aşmıştır.

-TİKA tarafından her yıl yapılmakta olan bir başka önemli proje ise "Hizmet İçi Eğitim Seminerleri"dir.

1995 yılında başlatılan projedeki amaç; bağımsızlığını yeni kazanmış Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Akraba Topluluklarından ülkemize davet edilen eğitim kurumu yöneticileri ve öğretmenlerine Türk dilini, kültürünü ve milli eğitim sistemini, eğitimciler aracılığıyla tanıtmak ve yeni nesillere aktarılmasını sağlamaktır. Toplam 25 ülkeden 586 kursiyere eğitim sertifikası verilmiştir.

-Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi anma Törenleri kapsamında, "Türkçe'nin Coğrafyaları Birleştiren Kimliği II" konulu uluslararası toplantısı, Karaman Valiliği işbirliğinde düzenlenmiştir. Konya'da yapılan etkinliklere TİKA tarafından katkı sağlanmıştır.(2006)

-TİKA MEB işbirliğinde Türkçe'yi kullanma gücünün tespit edilmesi amacıyla, 10 ülkede Uluslararası Şiir ve Kompozisyon Yarışması düzenlenmiştir. (2006)

-Türk Dünyasındaki dil, tarih, kültür araştırmalarını tanımak, tanıtmak, ilgili bilim kuruluşları ve bilim adamları arasında işbirliğini sağlamak, yeni araştırmalarla bilgi evrenimizi zenginleştirmek amacıyla, Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü TİKA işbirliğinde "I. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kurultayı gerçekleştirilmiştir. (2006)

-Türk Cumhuriyetleri bilgi teknolojileri çalışma grubu, "Bilgisayar Destekli Dil Bilimi Çalıştayı " Türk Dil Kurumu İşbirliğinde gerçekleştirilmiştir. Çalıştay'da Bilgisayar Tabanlı Dil Bilimi, Doğal Dil İşleme Kuramları ve Uygulamaları, Bilgisayar Destekli Sözlük Çalışmaları konuları tartışılmıştır.(2005)

-"Türkçe'nin Uluslararası Şiir Şöleni" Ukrayna-Kırım'da Türkiye Yazarlar Birliği İşbirliğinde gerçekleştirilmiştir. Bu etkinlik Başbakanlık Tanıtma Fonu'nun desteğiyle

gerçekleşmiş, katılımcıların büyük Türk düşünürü Gaspıralı İsmail'i anavatanında anması sağlanmıştır. (2005)

-"1.Uluslararası Türkoloji Günleri" Ukrayna, Kırım'da TİKA katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.(2004)

"Büyük Türk Dili Kurultayı" Bilkent Üniversitesi ve TİKA işbirliğinde düzenlenmiştir. (2006)

Türk Dil Kurumu işbirliğinde "Ortak Türk Lehçeleri Sözlüğü" basılmış, "Türk Lehçelerinin Ortak Gramer" çalışmaları 1994 Yılında Başlatılarak 2000 yılına kadar devam ettirilmiştir. TİKA ayrıca, Ortak Türk Edebiyatı", "Ortak Türk Tarihi", "Ortak Türk Sözlüğü"ve "Ortak Türk Alfabesi" konuları üzerinde Orta Asya'dan çeşitli bilim adamları ile projeler yürütmüştür.

-Türk Dilinin yaygınlaştırılması açısından TİKA tarafından yürütülen medya-iletişim faaliyetleri şöyledir;

Yaklaşık 16 ülkede, Latin ve Türkçe harflerle yayın yapan gazete ve dergilerle, Türkçe ve Türkçe lehçelerde yayın yapan radyo ve televizyonların, alt yapılarının desteklenerek, yayın ağlarının genişletilmesi ve faaliyetlerini idame ettirecek kaynakların temini sağlanmaktadır.

Sonuç olarak, Türk Dünyası Dil Birliğinin sağlanabilmesi, Anadolu Türkçe'sinin yaygın dil hale getirilmesi ve doğru telaffuz edilmesi ile mümkün olacaktır. Dolayısıyla örnek verilen ve burada ifade edilme fırsatı bulunamayan diğer bir çok proje ve faaliyetlerin niteliğinden de anlaşılacağı gibi TİKA hem ülkemiz hem de ait olduğumuz coğrafyada bu konuda verimli ve etkili çalışmalara imza atmaktadır.

TİKA, TÜDEV işbirliğinde 18-20 Eylül 2006 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilen Onuncu Türk Devlet ve Toplulukları Dostluk Kardeşlik ve İşbirliği Kurultayı komisyon çalışmalarında da aynı konu gündeme gelmiş ve Kurultay Sonuç Bildirgesinde alınan kararlara göre; Ortak alfabe, mukayeseli sözlük, mukayeseli gramer, mukayeseli imla, iletişim dili gibi alanlarda Türk dili ile ilgili mukayeseli çalışmaların gerçekleştirilmesi gerektiği ve bu sorumluluğunun T.C.Kültür Bakanlığına ait olması gerektiği kararı alınmıştır.

SORU 2) DİL BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI ÇALIŞMALARININ KOORDİNASYONU AÇISINDAN BAKANLIĞINIZ TARAFINDAN TÜRKÇE'NİN BAŞKENTİ KARAMAN İLİMİZDE BİR "TÜRK DİLİ ENSTİTÜSÜ" KURMAYI DÜŞÜNMEKTEMİSİNİZ?

Böyle bir girişimin çok güzel olacağı değerlendirilmekle birlikte, Bakanlığımıza bağlı Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın yurt içerisinde herhangi bir idari yapı oluşturma yetkisi, mevzuatı gereğince mümkün bulunmamaktadır. Bu yapının Üniversitelerimizle görüşülerek oluşturulması daha uygun gözükmektedir.